

Stanojević se poslužio mojom studijom *Turski izvori o Kosovskom boju* (skrać. TI, Glasnik Skop. nauč. dr. XIV 59—98), koju je pritom vrlo povoljno ocijenio.

Po poznatom svjedočanstvu Halkokondile znamo, da se već u drugoj polovini XV vijeka iskazi Turaka i Grka o momentu ubijstva Muratova nijesu slagali i da su Turci već onda pripovijedali, da je njihov pokojni padišah poginuo nakon pobjednoga boja. Grci pak, usuprot Turcima, tvrdili su, da je Murat poginuo prije boja ili pak za vrijeme samoga boja. Iznesavši ta svjedočanstva svojih turskih suvremenika o vremenu ubijstva cara Murata, jamačno je Halkokondila reprodukovao usmena pričanja, koja je bio čuo na različitim mjestima.¹⁾ Ako pak ta usmena pripovijedanja turska iz druge polovice XV v. ispodredimo s pismenim svjedočanstvima najstarijih turskih historika o Kosovskom boju, na ime Ahmedije, Urudža bin Adila, Šukrullaha, a i Ašikpašazadeta, vidimo, da upravo nijedan od njih otvoreno ne kaže, da bi Murat bio ubijen poslije svršenoga boja. Prvi je to učinio tek Nešrija, zaneseni musloman didaktik prve četvrti XVI stoljeća, koji možda baš iz reakcije na taj spor Grka i Turaka ne samo izrijeком tvrdi, da je Murat poginuo poslije pobjede nad nevjernima, nego razvija cijelu sliku njegova umorstva, koje se dogodilo pri njegovu objahivanju krvavoga mejdana.²⁾

Premda su ti turski opisi šehitske smrti Gazi Murat-hana bili već više puta proučavani od raznih novijih historika, čini nam se potrebno, radi jasnosti daljeg izlaganja, ogledati, još jednom, potanko i kritički, kako tu veliku, ali tamnu epizodu razboja Kosovskoga crtaju najstariji turski ljetopisci XIV i XV stoljeća.

I

Od spomenute četvorice najstarijih analista turskih, jedini Urudž bin Adil ćatib iz Jedrene navodi opširno i s detaljima sav tok Kosovskog boja.³⁾ Ispočetka on opisuje pripreme Muratove za pohod protiv Lazara i daje, dosta kritički, broj turske vojske, koji ocjenjuje na 50—60.000 ljudi. Usuprot drugim turskim piscima on ne pretjerava na hiperbolički način broja kršćanske vojske. Zatim Urudž pokazuje razmještaj turskih odreda i članova carske kuće na razbojištu i opisuje suvremeno oružje, kojim se bio boj. Nakon toga opisuje žestinu boja i pobjedu islamskih gazija, koji su se otisnuli u potjeru za nevjernicima ostavivši padišaha sama

¹⁾ Isporedi TI, — 66.

²⁾ Bibliothèque Nat. Paris, Suppl. turc 153 f. 80b. Leunclavius 301. Behrnauer-Brlić 70 i 88.

³⁾ TI, 64—66.